

TEMA :YAPAY ZEKA ÇAĞINDA ÇOCUKLARIMIZI GELECEĞE HAZIRLAMAK

Değerli Velilerimiz,

Teknolojik gelişmeler, özellikle yapay zeka uygulamaları, çocuklarımızın eğitim ve günlük yaşam süreçlerinde önemli bir yer tutmaya başlamıştır. Bilgiye erişim artık çok daha hızlı, kolay ve çeşitlidir. Öğrencilerimiz birkaç saniye içinde araştırma yapabilmekte, metin oluşturabilmekte, yabancı dil pratiği yapabilmekte ve çeşitli projeler geliştirebilmektedir. Bu durum, beraberinde hem önemli fırsatları hem de dikkatle ele alınması gereken sorumlulukları getirmektedir.

ERDEM

YAZILIM ANADOLU
LİSESİ

YAPAY ZEKÂ NEDİR?

Yapay zekâ; bilgisayarların öğrenme, analiz etme ve problem çözme gibi bilişsel süreçleri taklit edebilmesini sağlayan teknolojik sistemlerdir. Günümüzde arama motorlarından sosyal medyaya, eğitim uygulamalarından dijital oyunlara kadar pek çok alanda kullanılmaktadır.

Türkiye’de eğitimde dijitalleşme süreci, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalarla desteklenmektedir. Özellikle EBA gibi platformlar öğrencilerin dijital içeriklere erişimini artırmıştır.

Ancak teknolojiye erişimin artması, bilinçli kullanım gerekliliğini de beraberinde getirmektedir.

Geleceğin Dünyasında Hangi Beceriler Öne Çıkıyor?

Araştırmalar, gelecekte yalnızca akademik bilginin değil; bilişsel ve sosyal-duygusal becerilerin de belirleyici olacağını göstermektedir.

Türkiye Eğitim Derneği tarafından yayımlanan raporlarda 21. yüzyıl becerileri arasında şu alanlar vurgulanmaktadır:

- Eleştirel düşünme
- Problem çözme
- Yaratıcılık
- Dijital okuryazarlık
- İletişim becerileri
- İş birliği ve ekip çalışması

Bu noktada temel soru şudur:

Çocuklarımız bu teknolojileri nasıl ve hangi bilinç düzeyiyle kullanmaktadır?

Dolayısıyla hedefimiz; teknolojiyi kullanabilen değil, onu doğru analiz edebilen ve etik biçimde yönetebilen bireyler yetiştirmektir

YAPAY ZEKÂYI NASIL KULLANACAĞIZ?” DEĞİL; “ÖĞRENMEYİ NASIL YÖNETECEĞİZ?”

“Yapay zekâ artık geleceğe dair bir tahmin değil...”

Öğrencilerimiz için bu ne anlama geliyor?

- Bilgiye ulaşmak artık çok kolay önemli olan doğru soruyu sormak.
- Yapay zekâyı ödev yapmak için değil, öğrenmeyi derinleştirmek için kullanmak.
- Eleştirel düşünme ve sorgulama her zamankinden önemli hale geliyor.

ODAĞIMIZ İNSAN

Yapay zekâ, doğru kullanıldığında insanı güçlendiren, verimliliği artıran ve kurumların geleceğini şekillendiren büyük bir potansiyele sahip. Ancak bu dönüşümü değerli kılacak olan, teknolojinin kendisi değil; onu anlamlandırma biçimimiz. Yapay zekâ insanı ikame eden değil, insanın yaratıcılığını, sezgisini, merakını ve stratejik düşünme becerisini öne çıkaran bir araç hâline geldiğinde gerçek bir dönüşümden söz edebiliriz. Bugünün iş dünyasında iz bırakan kurumlar, teknolojiyi hız için değil anlam için; veriyi kontrol için değil iç görü için; dönüşümü ise insan odağını koruyarak kullanan kurumlardır. Yapay zekâ çağında asıl farkı yaratan hâlâ insandır ama geleceği inşa eden insan, teknolojiyi bilinçle, etikle ve sorumlulukla kullanan insandır.

Yapay zekâ, öğrenmede yalnızca bir araç değil; öğrenmeyi iş stratejisine bağlayan yeni bir yönetim modelidir. Bu model, yetkinlik geliştirmeyi üç düzeyde dönüştürür:

Hız: Üretim ve operasyon maliyetleri düşer.

Kişiselleştirme: Çalışan deneyimi farklılaşır.

Ölçülebilirlik: Eğitim, iş sonuçlarıyla ilişkilendirilebilir hale gelir.

Başarının odağı teknolojiye sahip olmak değil; teknolojiyle nasıl düşündüğümüz ve hangi kararları aldığımızdır.

Şimdi sıra, bu dönüşümü sahiplenmekte ve öğrenmeyi kurumsal stratejinin merkezine yerleştirmekte. Sorulması gereken soru artık “yapay zekâyı nasıl kullanacağız?” değil; “öğrenmeyi nasıl yöneteceğiz?”dir.

VELİLER OLARAK NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

• Yasaklamak Yerine Rehberlik Etmek

Teknolojiyi tamamen yasaklamak yerine, kullanım amacını ve sürecini konuşmak daha sağlıklı sonuçlar doğurmaktadır. Çocuğunuzla açık iletişim kurmanız önemlidir. Örnek sorular:

- “Bu uygulama sana nasıl yardımcı oluyor?”
- “Bu bilginin doğru olduğundan nasıl emin olabiliriz?”
- “Bu aracı kullanırken sen ne öğreniyorsun?”

• Hazıra Alışmayı Önlemek

Yapay zekâ araçları ödev hazırlayabilir; ancak öğrenme süreci çocuğa aittir. Öğrencinin kendi düşünmesini ve üretmesini desteklemek akademik gelişim açısından önemlidir

• Dijital Ahlak ve Sorumluluk Bilinci

Teknolojik araçların bilinçsiz kullanımı:

- Akademik dürüstlük sorunlarına
- Yanlış bilgi yayılımına
- Mahremiyet ihlallerine
- Dijital bağımlılık riskine neden olabilmektedir.

Yeşilay tarafından yapılan araştırmalar, özellikle ergenlik döneminde dijital bağımlılık riskinin arttığını ortaya koymaktadır.

Bu nedenle sınır koymanın yanında bilinç kazandırmak temel hedef olmalıdır.

• İnsani ve Sosyal Becerileri Güçlendirmek

Yapay zekâ gelişmiş algoritmalara sahip olabilir; ancak:

- Empati kuramaz
- Vicdan geliştiremez
- Ahlaki sorumluluk taşımaz

Çocuklarımızın en güçlü yönü insan olmalarıdır.

Aile içi iletişim, ortak etkinlikler, spor ve sanat faaliyetleri; sosyal-duygusal gelişimi destekleyerek teknoloji kullanımında denge kurulmasına yardımcı olur.

ERDEM

YAZILIM ANADOLU
LİSESİ

Olası Riskler

- Aşırı ekran kullanımı
- Sosyal izolasyon
- Hazıra alışma
- Yanlış bilgiye maruz kalma
- Kişisel veri güvenliği sorunları

Bu riskler karşısında en etkili yaklaşım; denetleyici değil, rehberlik edici ebeveyn tutumudur.

Sonuç

Yapay zekâ çağında çocuk yetiştirmek, yeni sorumluluklar gerektirmektedir. Ancak temel hedef değişmemiştir:

- Sorumluluk sahibi
- Sorgulayan
- Üreten
- Etik değerlere duyarlı
- Kendini ifade edebilen bireyler yetiştirmek.

Teknoloji bir araçtır. Onu nasıl kullanacağımız ise aile, okul ve öğrencinin iş birliği ile şekillenecektir.

KAYNAKÇA

Milli Eğitim Bakanlığı (2023). Dijital Eğitim Çalışmaları ve FATİH Projesi Raporları.
Türkiye Eğitim Derneği (2019). 21. Yüzyıl Becerileri Raporu.
Yeşilay (2022). Dijital Bağımlılık Araştırmaları.
EBA – Eğitim içerikleri ve dijital kaynaklar

Deloitte. 2025 Global Human Capital Trends [İnternet]. Erişim adresi: <https://www.deloitte.com/us/en/insights/topics/talent/human-capital-trends.html>

PwC. 2025 Küresel Yapay Zekâ İş Barometresi [İnternet]. Erişim adresi: <https://www.pwc.com/gx/en/news-room/press-releases/2025/ai-linked-to-a-fourfold-increase-in-productivity-growth.html>